

Kolūkiečiai ir žemės ūkio specialistai turi gerai padirbėti, kad 1963 metais būtų pasiektas žemės ūkio produktų gamybos lygis, numatytas septynmečio pabaigai.

Gyvulininkystės produktų gamyba yra tampa susieta su pašarų baze. Todėl pašarų baze būtina ypatingai rūpintis, nes nuo jos daug priklauso socialistinių išpareigojimų vykdymas. Juk ir šiais metais plieno gamyba pagal socialistinius išpareigojimus turės padidėti, lyginant su 1959 m., apie 25 proc. Tai reiškės ir daug daugiau pašarų.

Apie siloso reikšmę plieno gamybai turbūt niekam nereikia priminti. Juk pernai mažiausiai siloso vienai karvei buvo pagaminta „Jaros“, „Kibirkštis“ ir dar keletas kolūkių. Jie ir plieno pagaminimo mažiausia. Siems kolūkiams reikia rimtai pagalvoti, kaip papildyti sultingų

Kur telkšojo pelkės

Dar perėitų metų pradžioje „Jaros“ kolūkio žemdirbiai nutarė durpingas pelkes paversti kultūrinėmis pievomis. Tiesa, buvo ir tokių, kurie tvirtino, kad iš to nieko gero neišeis. Pelkė, girdi, palieka pelkė, ir bus be reikalo tik vargta.

Perėitą pavasarį buvo nusausinta, išarta, paruošta ir apsėta keliolika ha pelkių. O šiemet čia jau išaugo 60–80 centimetrų aukščio sultinga žolė. Iš po šienaplovų ir dalgių žolė virsta kaip mūras.

— Pulkus bus pašaras, — džiaugiasi fermos vedėjas Budreika.

[dėtas darbas jau šiemet apsimokės su kaupu. Į kolūkio pašarų sandėlius bus suvežta dešimtys tonų pulkaus maistingo pašaro.

L. Zemaitis
Kolūkio pirminės partinės organizacijos sekretorius

KOLEKTIVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DZD TARYBOS ORGANAS

Visų šalių proletarai, vienykitės!

1960 m.

birželio

23 d.

Ketvirtadienis
Nr. 51 (1138)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

PRANEŠIMAS

apie pieno gamybą rajono kolūkiuose per
1960 m. birželio mėn. II dekadą

Elės Nr.	KOLŪKIO PAVADINIMAS	Pagaminta pieno 100 ha ž. ū. naud. (cent.)	Primeiz. pieno iš kiekvienos karvės (kg)	padidėjimas — sumažėjimas, lyginant su I dekada
1.	„Anykščių šilelis“	17,7	142	+15
2.	„Ateltis“	7,3	83	+3
3.	„Aukštakalnis“	8,0	78	+15
4.	„Aušra“	6,1	93	+21
5.	„Ažuolas“	4,3	58	+5
6.	„Bolševikas“	10,1	99	+11
7.	Cerniachovskio vardo	5,7	74	+1
8.	„Draugystė“	14,0	126	—4
9.	„Draugystės keliu“	6,3	85	+3
10.	„Diktai“	7,3	81	+1
11.	„Gegužės Pirmoji“	9,3	101	+9
12.	„Gimtoji žemė“	8,6	103	+38
13.	„Jara“	7,3	82	+3
14.	„Jaunoji gvardija“	5,8	70	+13
15.	J. Biliūno vardo	4,3	74	+10
16.	J. Zemaitės vardo	5,2	64	—5
17.	„Kalnapilis“	4,2	5,7	+11
18.	K. Staro vardo	11,3	109	+3
19.	„Kelias į komunizmą“	5,7	63	+3
20.	„Kibirkštis“	3,1	53	+5
21.	„Laisvas artojas“	7,1	86	—2
22.	Lenino vardo	6,9	74	+1
23.	„Lenino keliu“	9,9	93	—7
24.	„Levaniškis“	6,8	78	—
25.	M. Melnikaitės vardo	6,9	71	+4
26.	Mičurino vardo	8,3	84	+13
27.	„Naujas gyvenimas“	7,2	105	+21
28.	„Paryžiaus Komuna“	6,1	81	+16
29.	„Pavasaris“	11,3	104	+5
30.	„Pažanga“	7,2	89	+4
31.	„Pergalė“	12,7	128	+13
32.	P. Cvirkos vardo	4,3	60	+17
33.	„Puntukas“	7,8	82	+14
34.	Puškinio vardo	3,8	59	+6
35.	„Skiemonys“	6,0	63	—
36.	„Spindulys“	9,8	100	+2
37.	„Surdegis“	7,6	78	+2
38.	„Sviesa“	6,7	74	+2
39.	„Svyturys“	9,0	95	+27
40.	„Tarybinis artojas“	5,0	81	+1
41.	„Už taiką“	6,9	89	—10
42.	„Vienybė“	8,0	86	—3
43.	„Zalgiris“	8,5	96	+5
44.	Zdanovo vardo	5,5	58	+2
45.	„Svėdasai“	6,6	85	+6

Kolūkiuose 7,7 88 +7

Troškūnų tarybiniame ūkyje 12,8 102 —3

CSV inspektorius Anykščių rajonui

Galinga pastotis

Sudarūs respublikos Zaporozjės 10 tūkstančių energetinį žiedą, Panevėžio miesto pakraštyje iškilio naujas transformatorinės pastoties pastatas. Čia sumontuotas gautas iš (ELTA)

Daugiau paskaitų brigadose ir fermose

Ivyko LTSR Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos rajono pirmoji konferencija. Apie rajono skyriaus valdybos darbą ataskaitinį pranešimą skaitė valdybos atsakingas sekretorius drg. Utkus. Revizijos komisijos ataskaitą skaitė drg. Kaminskaitė.

Pranešimuose buvo pažymėta, kad rajone žymiai pagerėjo paskaitinis darbas. Rajono darbo žmonėms per šiuo metų penkis mėnesius perskaityta 1274 paskaitos.

Konferencijoje pasisakė Svėdasų kalmo lektorių grupės pirmininkas Maželienė, gydytojas Šarka, Viešintų vidurinės mokyklos mokytoja Danilevičienė ir kiti. Pasisakiusieji atkreipė rimtą dėmesį į skaitomų paskaitų kokybės gerinimą, siūlė, kad daugiau paskaitų būtų skaitoma gyvulininkystės fermose, laukininkystės brigadose. Konferencijoje buvo išrinkta nauja rajono skyriaus valdyba. Rajono skyriaus valdybos pirminku išrinktas P. Sulga. A. BITENAS

GAMINTI ANKSTYVĄ SILOSĄ

pašarų fondą žiemai. Išėltis viena — reikia gaminti ankstyvą silosą. Juk vien iš kukurūzų vargu ar užtektinai bus pasigaminta siloso. Tiesa, daugelyje kolūkių kukurūzų plotas yra gana nemažas. Daug kur vienai karvei vidutiniškai tenka po 30 arų kukurūzų. Nežiūrint į tai, būtina susirūpinti ankstyvo siloso gamyba. Tam reikia panaudoti pigias laukų, paupių, paežerių, o taip pat ir pamiškių žoles. Galima ankstyvajam silosui naudoti ir ankstyvasias vienumes žoles. Daug ankstyvo siloso turėtų pagaminti „Svyturio“, „Vienybės“, „Anykščių šilelio“, „Laisvo artojo“, K. Staro vardo, Puškino vardo, „Surdegio“ kolūkiai, kurie, palyginus su gyvulių skalčiumi,

turi ne per didžiausius kukurūzų plotus.

Raugti ankstyvą silosą būtina pradėti neko nelaukiant. Anksti ankstyvo siloso gamybą pradėjo „Spindulio“ kolūkio kolūkiečiai. Kad nesitrukdytų šienaplovės darbai, ankstyvo siloso gamybos darbus gali vykdyti ir gyvulininkystės darbuotojai, kurie yra tiesiogiai susiję su pašarų bazės stiprinimu.

Draugai kolūkiečiai! Pradėkime socialistinį lenktyniavimą už tai, kad ankstyvo siloso gamybos darbai būtų laiku atlikti. Pagaminkime vidutiniškai kiekvienai karvei ne mažiau, kaip po 3 tonas ankstyvo siloso.

G. JANČIAUSKAS
Žemės ūkio inspektorius
vyr. zootechnikas

Sultingo pašaro bus

„Naujo gyvenimo“ kolūkio III brigados brigadininkas Aloyzas Sprindys telefonu mums pranešė: „Ankstyvo siloso gamyba eina į pabaigą. Siemet užsibrėžime kiekvienai turimai karvei pagaminti daugiau kaip po dvi tonas ankstyvo sultingo pašaro žiemai. Jei anksčiau nešienaujamų pievų žolė likdavo be jokios naudos, tai dabar visose kolūkio brigadose ji piaunama ir vežama silosavimui. Jau sudėta apie 200 tonų žalios žolės masės.

Šalia siloso gamybos nenutrūkstamai vyksta ir natūralių pievų šienavimas. Kadangi pakanamai yra prigaminta žaiginių, tad ir lietingas oras pavojaus mums nekalia“.

Popieriais nepašersi

Beveik kiekvieną pavasarį „Laisvo artojo“ kolūkyje stokojama pašarų. Siemet kolūkiečiai nutarė pagaminti 320 tonų ankstyvo siloso — po 2 tonas kiekvienai karvei. Nevėžio ežero pakrantėse ir apylinkių miškuose įvairiausių žolų priaugę, prigarmėję. Bet kolūkio valdyba neorganizuoja kolūkiečių siloso gamybai, nors lietingomis dienomis žmonės vaikštinėja be darbo.

(F a k t a s)

Pirmauja ketvirtioji

Šienaplovė „Pergalės“ kolūkyje pirmieji pradėjo ketvirtosios, A. Strazdo vadovaujamos, brigados kolūkiečiai. Jie jau nuplovė trečdalį pievų.

L. Valtulis

Sklaido planus žalmargės, Varto akis nustebe: Rašto skaitlinės margos Tonomis siloso kvepia.

Kiek pažadų pribarstytai — Rodos, liežuvį nukąsi. Tik anel dieną, nel rytą Dirbant žmonių nesurasi.

Tuščios prie fermų tranšėjos. Ima kapoklės rūdyti. Argi teks, žiemai atėjus, Šiaudus su vandeniu rytį?

B. MELENISKIS

Varnių rajono „Naujo gyvenimo“ kolūkio klauilių fermoje naudojamos pusiau automatinės šėryklos. Jos pripildomos pašaru visai dienai. Taip šeriant, racionaliau sunaudojami pašarai, žymiai padidėjo klauilių priesvoris, palengvėjo šėrėjų darbas. Neseniai pusiau automatinės šėryklos pradėtos naudoti klauilių vasaros stovykloje.

Nuotraukoje: klauilių šėrėja A. Martinkutė pripildė pusiauautomatinę šėryklą pašaru.

V. Rupšlaukio (ELTOS) nuotr.

DVIDEŠIMTMEČI sutinkant

Neužmirštama diena

1940 m. birželio 24-oji — neužmirštama ypač Kauno darbo žmonėms. Tą dieną Kaune įvyko milžiniška demonstracija, kurioje dalyvavo apie šimtą tūkstančių žmonių. „Lai nei vienas darbo žmogus nepraleidžia šios didingos istorinės manifestacijos!“ — skelbė laikraščiai, kviesdami visus į iškilmes.

Tai buvo jaudinantis atgimusių Lietuvos liaudies jėgų paradas. Kauno gatvėse dar niekad nebuvo tiek daug žmonių, pirmą kartą miestas pamatė tokią gausybę raudonų vėliavų.

Reikalaujame Lietuvos Komunistų partijos legalizavimo!

Reikalaujame profesionalių sąjungų legalizavimo!

Šie šūktai buvo įrašyti daugelyje plakatu ir transparantų. „Būkime ištikimi, — kalbėjo demonstracijose buvęs politinis kalnys drg. M. Sumauskas, — kad tai, ko mes reikalaujame, vyriausybė išpildys, kad vyriausybė eis kartu su mumis, o mes su vyriausybe“.

Komunistų partija legali!

Birželio 25 dieną Liaudies vyriausybė paskelbė Lietuvos Komunistų partijos legalizavi-

mą. Ši žinia buvo sutikta su didžiuliu džiaugsmu ir entuziazmu visame krašte. Lietuvos darbo žmonės gerai žinojo, kad nė viena politinė partija Lietuvoje nebuvo pakėlus tiek sunkios didvyriškos kovos ir persekiojimo, kiek teko pakelti Lietuvos Komunistų partijai. Ir nė viena kita partija neišlaikė tokių stiprių ryšių su darbo žmonių masėmis, kaip Komunistų partija. Ir tai suprantama. „Nė viena kita partija taip negynė Lietuvos nepriklausomybės, kaip LKP! — rašė „Liaudies balsas“ istorinėmis birželio mėnesio dienomis. — Kai tik koks juodas debesys pasirodydavo akiratyje, LKP pirmoji pranešdavo masėms apie gresiantį Lietuvai pavojų, pirmoji nurodydavo, kur yra Lietuvos nepriklausomybės priešai ir kokiomis priemonėmis su jais reikia kovoti“.

Legali „Tiesa“

Birželio 26 d. legaliai išėjo laikraštis „Tiesa“ — Lietuvos Komunistų partijos organas (atsakinguoju redaktoriumi pasirašė Vladas Niunka). Laikraštyje išspausdintas Lietuvos KP Centro Komiteto atsisaukimas trumpai apžvelgė LKP kovą ir pergalį kelią. Beveik 22 metus Lietuvos kompar-

tija buvo žiauriai persekiojama, jos nariai žudomi ir pūdomi kalėjimuose.

Tačiau plutokratams nepasisekė nugalėti kompartijos! „Užvakar įvykusi demonstracija, — skelbė atsisaukimas, — parodė ne tik Lietuvos liaudies priešams, bet ir viso pasaulio kraugeriams, kaip darbo žmonės palaiko savo partiją, kad kompartijos obalsiai, tai darbo žmonių obalsiai“.

Birželio 28 d. „Tiesoje“ buvo paskelbti pranešimai, kad vidaus reikalų ministras leido laisvai veikti Lietuvos Komunistinio jaunimo sąjungai. Taip pat buvo legalizuota Lietuvos darbininkų ir tarnautojų profesinių sąjungų veikla.

Kaip vykdote socialistinius įsipareigojimus

Ferme trūksta tvarkos

J. Zemaitės vardo kolūkio žemdirbių šalis metais įsipareigojo 100 ha žemės naudmenų pagaminti 35,6 cnt mėsos, 40 cnt kiaulienos, 148 cnt pieno. Užmojai nemaži. O kas gi padaryta?

Per penkis šių metų mėnesius 100 ha naudmenų tepagaminta po 37 centnerius pieno, truputį daugiau kaip trys centneriai kiaulienos mėsos. Tiesa, neseniai fermos vedėjas nuvežė į supirkimo punktą dar septynias kiaules, bet tas padėties toli gražu nepataiso.

Ypač liūdni rezultatai pieno gamyboje. Pirmiausiai čia beveik nieko nepadaryta karvių bandai pagerinti. Ganosi kolūkio pievose beveik 150 karvių. Jos suskirstytos į dvi grupes. Tačiau šiose grupėse yra karvių, kurios duoda tik po 3—5 litrus pieno per dieną.

Kolūkis gavo kreditus karvėms pirkti. Valdyba įpareigojo fermos vedėją zootechniką Eigelį per mėnesį laiko išnaudoti kreditus kolūkio bandos papildymui. Eigelis nutarimą įdėjo į stalčių ir užmiršo. O ataskaitos taip niekas iš jo ir nepareikalavo.

Fermos vedėjas netikrina melžėjų darbo. Visą savaitę jis nebuvo nuvažiavęs į trečią brigadą, kur ganosi dalis bandos. O ten pasitaiko pieno grobstymų, karvės išgenamos rytą į ganyklą tik apie 8 valandą, ilgal šiltomis dienomis stovi aptvaruose.

Pagaliau, prieita iki to, kad vien dėl bėdų trūkumo karvės melžiamos tik du kartus per dieną.

Labai gerai padarė kolūkio komunistai surengę atvirą partinės organizacijos susirinkimą ir visu griežtumu pareikalavę iš atitinkamų asmenų ištaisyti esamą blogą padėtį. Kai kas jau padaryta pieno gamybos tempams padidinti.

Būtų žymiai mažiau trūkumų, jei nors kartą per mėnesį būtų aptariamai darbo rezultatai, jei visi kolūkio žmonės žinotų, kaip tesi duotą žodį gyvulininkystės darbuotojai.

V. KAVALIONAS
LKP rajono komiteto instruktorius,
C. BYTAUTAS
„Kolektyvinio darbo“ koresp.

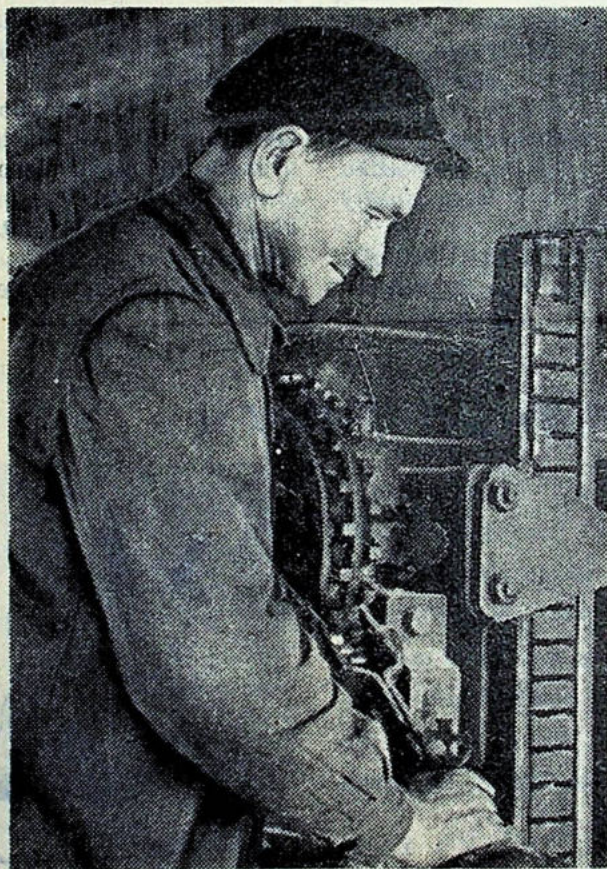
Mūsų rajono žmonės

JO DARBO DALIS

Laisvalaikiais Vladas Tomkevičius mėgsta pavaikščioti po gimtąjį „Surdegio“ kolūkį. Eina jis keleliais ir žvalgosi į naujus pastatus. Štai išsitiesusi pilkšva kiaulidė, pastatyta praeitais metais, du didžiuliai svirnai, remontuojama ant-ra kiaulidė, ruošiami butai gyvulininkystės darbuotojams. Ir kur tikėtai pažvelgia į statybas, jis jaučia, kad tenai įdėta ir jo darbo dalis.

Jis — kolūkio lentpiuvės gateristas. Šį darbą Vl. Tomkevičius pradėjo prieš porą metų. Per tą laiką daug miško medžiagos praėjo per piūklus. Vien praeitais metais Vl. Tomkevičius išplovė daugiau kaip 200 kietmetrių medienos. Nestinga darbo ir šiemet. Nenutrūkstamai džiūgia piūklai lentpiuvėje. Per dieną Vl. Tomkevičius išpiauna po 10 kietmetrių lentų.

B. Melėniskio tekstas ir nuotr.

retėjo. Žuvo grupės vadas, buvęs Biržų raikomo sekretorius Paunksnis. Paskui nutilo keturių mūsų kovotojų ginklai. Būrys, dengiamas Tomo ugnies, ėmė mėtyti pėdas, ir dešimt žmonių išlindom iš spastų.

Ėjom toliau į gimtinės miškus.

Aple Tomą sužinojom daug vėliau. Jis kovojo iki paskutinio atodūsio ir žuvo didvyrio mirtimi. Aš visą gyvenimą nešiosiu brangų švieslaupio jaunuoio iš Biržų apskrities Klausučių kaimo atminimą.

Mūsų uždavinys buvo išikurti Biržų apskrities giriose, suburti tvirtą partizanų būrį ir pradėti partizaninę kovą.

Buvo 1943 metų pavasaris. Stovyklą išsirengė laikina ir po trumpo poilsio išsiskirstė po apskritį pas geriausius žinomus žmones organizuoti partizanų būrį. Radistas perdavė į Didžiąją Žemę mūsų sto-

vyklos koordinatas, pranešė, kad būrys atvyko į paskirtą vietą.

Po mėnesio mūsų dešimtukas išaugo ligi šešiasdešimt kovotojų. Prie mūsų prisijungė didelė grupė tarybinių belaisvių, kuriuos vokiečiai buvo išskirstę dirbti pas buožas. Partizanauti išėjo daugelis Klausučių kaimo vyrų. Būrys gavo „Kęstučio“ vardą. Mums trūko vieno — ginklo, visai neturėjome sprogstamosios medžiagos. Viena po kitos lėkė į Didžiąją Žemę mūsų radiogramos: „Atsluskite ginklų, sprogstamos medžiagos“. Ir vieną po kito gaudavom atsakymus: „Laukite, atslusime“. Mums kilo abejonės, o jos vėliau pasitvirtino: Didžioji Žemė mumis netikl. Kodėl?

Vėliau sužinojom. Po mūsų ištrūkimo iš priešo spastų Lenkijoje vokiečių radijas ir spauda pranešė, kad sunaikintas partizanų būrys, ėjęs per frontą į Lietuvą. Didžioji Žemė suabejojo

Ėjom ir ėjom. Dieną po naktį ėjom pirmyn, į priešo užnugarį. Per Baltarusijos miškus, pelkes ir liūnus žyglavom į tėviškę keršyti fašistams už išniekintą Tėvynę, už motinų, brolių ir seserų ašaras.

Į priešo užnugarį Lietuvos partizaninis štabas iš Maskvos siuntė jau trečią mūsų grupę. Pirmoji grupė visai nepasiekė žemės. Parašutinkus vokiečiai iššaudė ore. Antroji grupė nusileido sėkmingai, bet buvo išduota ir iš jos gyvi liko tik du partizanai. Ir štai žyglavom per frontą mes, tretieji, keršyti priešiui.

Šalia manęs žengia jaunas vaikinys. Iš po kepurės išslysta šviesių plaukų garbana. Vaikinas stabtelė, subruka garbaną po kepurę ir vėl brenda per pelkę. Naktis šalta, ir vanduo dilgina ir šturpuliais purto kūną. Ir taip jau dešimta lapkričio naktis.

— Neperšalsi? — kalbinu vaikina.

— Ne, komisare. Manė bobutė mažą žiemą eketėj maudydavo. Negriebs velnias savo vaiką... — bando juokauti vaikiną. Bet vis tiek nelinksim.

— O dar toli ligi tikslo, — tamsoje matau jo klausantį žvilgsnį, girdžiu duslų, prislopintą nuovargio balsą.

— Toli. Vokiečius supliksim ir tada... — tarsi prapliupo šūvių salvē. Būrys sustojo. Pelkės pakraštyje patruklavo priešas.

— Atgal į pelkę, — pasigirdo vado komanda.

Ir mes vėl ėjom ir ėjom.

Balgėsi Baltarusijos miškais, prasidėjo Lenkijos žemė. Beliko dar šimtai kilometrų sukartai, ir mus priglaus gimtinės girios. Bet kas tai? Iš visų pusių prapliupo

ŽYGIO DIENAS PRISIMINUS

(Iš buvusio partizano, Troškūnų tarybinio ūkio partinės organizacijos sekretoriaus J. MORKONO pasakojimo)

šūvių salvēs. Nejaugi mus žino priešas? Taip. Papuolėm į pasalas. Tokias fašistai ruošdavo dažnai, laukdavo ties partizaninių kelių išėjimo mėnesius. Ir štai mes spastuose. Mūsų še-

svaidžiai. „Nejaugi ir mums nebus lemta praeiti į tėviškę?“ — galvojau ir dar tvirtiau prispaudžiau ginklą prie peties.

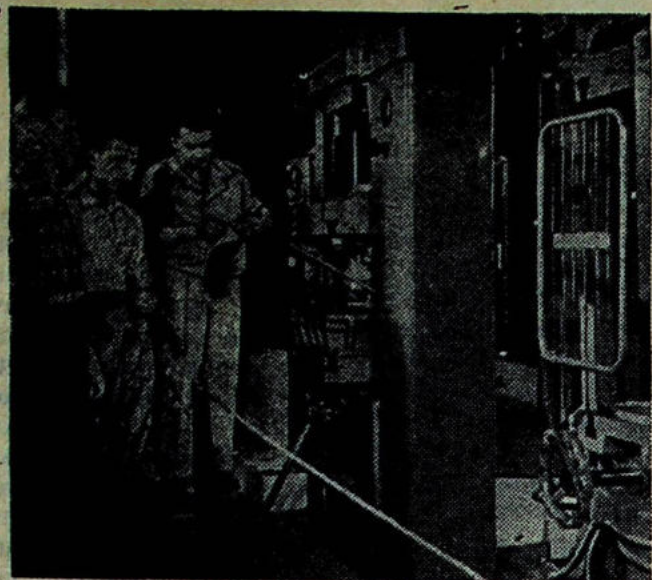
— Komisare! — išgirdau šaukiant Tomą.

Kovų ir pergalės keliais

šiolikos žmonių grupė stojo į kovą. Salmais manęs vėl atsirado švieslaupkis Tomas. Jis užėmė poziciją kairėje pusėje. Iššovė vieną, kitą kartą, o paskui pamačiau, kaip pamažu svyra galva ant ginklo. Sukaleno priešo kulko-

— Sužiedė. Aš nei pirmyn, nei atgal eiti negalėjau. Gelbėkitės, o aš jus dengsiu. Gelbėkitės, skubėkit, kitaip visiems bus galas. — kaip šiandien girdžiu jo balsą.

Mūsų padėtis buvo sunki. Partizanų eilės

Vilniuje dvi savaites veikė Čekoslovakijos technikos paroda. Ją aplankė ne tik mūsų respublikos daugelio įmonių ir gamyklų kolektyvai, bet ir ekskursantai iš Rusijos Federacijos, Ukrainos, Baltarusijos, Latvijos, Estijos. Iš viso parodoje pabuvojo daugiau kaip 30 tūkstančių žmonių.

Nuotraukoje: lankytojai parodoje.

M. Baranausko (ELTOS) nuotr.

Kompietinės brigados

Anykščių plytų fabriko degimo krosnies darbininkai sukomplektavo dvi kompietines brigadas. Angų mūrijimas pavestas žalių plytų ir krosnį įvežėjų brigadai,

o pelenų valymas — gavybos produkcijos išvežėjams. Buvusieji angų mūrininkai ir pelenų išvežėjai dirbs kitą darbą.

P. Juselis

Kuo domisi, tą ir siūlyk

(Pasakoja „Aušros“ kolūkio laiškininkas St. INDRAŠIUS)

Spaudos reikšmė žinoma visiems. Be laikraščio ar žurnalo žmogus nemato toliau savojo kolūkio, kaimo.

Dalinantis darbo patyrimu, vis dėlto tenka pakartoti girdėtas, kai kam gal net įgrysusias taisykles, nuo kurių priklauso laiškininko darbo sėkmė.

Svarbiausia — laiku pristatyti spaudą prenumeratoriams. Kai prieš metus tapau laiškininku, kolūkiečiai sakėdavo man:

— Kam tie laikraščiai, jei vieną kartą per savaitę gauni jų glėbį.

Pažadėjau, kad to nebus. Spaudą kiekvienam žmogui pristatau tą pačią dieną. Vasarą važinėju dviračiu, žiemą kolūkis išskiria arklį.

Dabar kaimietis išprusęs. Ne popieriaus jam reikia, o tokio laikraščio ar žurnalo, kuris atsakytų į jam rūpimus klausimus. Man pačiam tenka daug skaityti, susipažinti su periodinių

leidinių turiniu, kad galėčiau siūlyti juos prenumeratoriams.

Stai Rapolas Gražys — statybininkas. Jis užsiėmė sakydavo „Tiesą“, „Vaslečių laikraštį“, ir viskas. Platindamas spaudą šių metų antrajam pusmečiui, pasiūliau jam „Mokslą ir gyvenimą“.

— Ne man skaityti, ką mokslininkai rašo, — atsakė kolūkietis.

— Kodėl ne? — paprašėdavau ir, ištraukęs iš krepšio naują žurnalą, paskaičiau įdomybių skyrelį ir kitus straipsnius.

R. Gražys susidomėjo žurnalu ir užsiprenumeravo jį. Be to, jis užsiskakė ir „Šluotą“.

Tas pats buvo ir su laukininkystės darbininku A. Višteliu. Sužinojęs, kad jis domisi kinu, pasiūliau jam „Ekraną naujienas“. Užsisakė. Be šio leidinio, A. Vištelio namus lankys dar 4 laikraščiai bei žurnalai.

Net šešis periodinius

leidinius užsiprenumeravo karvių melžėja A. Spalovaitė. Jų skaičiuje „Tiesa“, „Jaunimo gretos“, „Komjaunimo tiesa“ ir kiti laikraščiai bei žurnalai.

Nuolat domėdamasis žmonių reikalais, jų pasaulėžiūra, šių metų antrajam pusmečiui išplatinau 407 egzempliorius periodinių leidinių. Ži-

nant, kad man tenka aptarnauti 560 gyventojų, tai, manau, neblogas rezultatas. Spaudos platinimo laikas dar nesibaigė. Tikiuos pasiekti dar geresnių rezultatų.

Kitiems laiškininkams galiu tiek patarti: kuo žmogus domisi, tokį laikraštį ar žurnalą jam siūlyk. Žinoma, reikia rūpintis ir savalaikiu spaudos pristatymu, aiškinti spaudos reikšmę.

Pasakojimą užrašė

J. Zižys

Iš nepaskelbtų laiškų

Redakcija gavo laikraščio skaitytojo laišką, kuriame rašoma, kad Rubikų bufeto patalpos eilę metų nenumatytos: sienos, lentynos apbrukusios, stalai ir kėdės klėtos, o vietos krautuvėje pardavinėjama degtinė.

Laiško nuorašas buvo paslūstas raikoopsajungos valdytojų. Pastara-

sis redakcijai pranešė, kad stalai ir kėdės jau pakeisti, šalinami ir kiti trūkumai.

Rubikų parduotuvės vedėjas Žebuolis griežtai įspėtas, kad degtinės nepardavinėtų. Prekių sandėlio vedėjui nurodyta Rubikų parduotuvei degtinės neišduoti.

MEDZIAGOS PEDSAKAIS

Ol, žiba žiburėlis

Kad Anykščių plytų ir drenažo vamzdžių gamyklos cechuose dienos metu dega elektra, buvo rašyta „Kolektyvinio darbo“ 46 (1133) numeryje. Gamyklos profsajungos komiteto pirmininkas A. Labeika praneša, kad elektros energijos taupymu susirūpinta. Įrengti papildomi jungtukai, elektromonteriai ir darbininkai perspėti, kad ten, kur nėra reikalo, elektra nedegėtų.

Skaitytose LAISKAI

TVARKARAŠTĮ REIKĖTŲ PAKEISTI

Labai apsidžiaugėme, kad Anykščių mieste pradėjo kursuoti autobusai. Darbininkai ir tarnautojai į darbą miesto įmonėse važinėja patogiais autobusais.

Bet „Spartako“ fabriko antrosios pamainos darbininkai autobusais naudotis negali, nes autobusai pradeda darbą 6.30 val. ryto ir baigia 22.30. Tuo tarpu „Spartako“ vakarinė pamaina baigia darbą 23 val. Tuo pat laiku baigiasi ir paskutinis kino seansas.

Mes pageidautume, kad autobusų darbo tvarkaraštis būtų kiek pa-

keistas. Ryta autobusai galėtų pradėti darbą 7.30 val., nes anksčiau keleivių visvien nebūna. Vakare gi autobusai galėtų kursuoti iki 23.30 val. Tai būtų žymiai patogiau miestiečių darbo žmonėms ir naudingiau autoūkiui, nes autobusais pravažiuos žymiai daugiau keleivių.

V. Rutkauskas, pramkombinato vyr. malūnininkas

J. Šarmavičius, pramkombinato šaltkalvis

S. Juknevičienė, krautuvės Nr. 8 vedėja

Čirkova, statybos-remonto kontoros darbininkė ir kt.

Reikia sutvarkyti

Praėjusią žiemą apie J. Biliūno vardo kolūkio svirną augusį miškelį, kolūkio valdybai leidus, kolūkiečiai J. Strazdas, J. Jakniūnas ir kiti iš-

kirto malkoms. Medžius tai jie iškirto, bet šakas ir viršūnes taip ir paliko džiūti.

Dabar apie svirną stovi krūvos sausų šakų. Reikia tik kibirkštis, ir kolūkio svirnas nueitų dūmais.

Kolūkio valdyba turi pareikalausti, kad tie, kurie kirto mišką, sutvarkytų ir šakas.

K. Varnaitis

Saratovo sritis. Arti Balakovo statomas didelis dirbtinio pluošto kombinatas, kuris gamins labai stiprius viskozinius siūlus padangų gamykloms. Pirmoji šio kombinato eilė duos produkciją 1961 m. Vėliau bus įjungti į gamybą cechai, gaminantieji štapelinį pluoštą ir celofaną.

Trumpai

● K. Kubilinsko eiliuotą pjesę „Molio Motiejukas“ suvaidino Miklerių pradinės mokyklos mokiniai.

J. Janulis

● Jau tris kartus nuakėjo bulves „Draugystės“ kolūkio nariai.

Br. Kalvaitis

● Seminaras parduotuvių ir valgyklų priežiūros komisijos nariams įvyko Svėdasuose. Raikoopsajungos instruktorius-revizorius supažindino seminaro dalyvius su jų pareigomis ir teisėmis. I. Zabarskaitė

● Estradinį koncertą Debeikių kultūros namuose surengė Vilniaus kultūros-švietimo technikum studentai. K. Bernotas

● Po 6 rublius avanso už kiekvieną išdirbtą darbadienį gavo „Žalgirio“ kolūkio žemdirbiai. G. Gudelis

● Priestatą, kuriame bus galima auginti 200 kiaulių, prie klaukūdes pristatė „Tarybinio artojo“ kolūkio statybininkai, vadovaujami brigadininko Petronio.

O. Augustinaitė

mūsų buvimu. Mūsų radiogramos galėjo būti vokiečių provokacija.

Bet mes nesėdėjome rankų sudėję. Užpildinėjome mažesnes vokiečių ir policininkų grupes, atsiminėjom ginklus, o ypač apsiginkluoti padėjo vienas įvykis.

Iš savo ryšininkų gavom pranešimą, kad prieš mus stūčiamas 600 žmonių SS dalinys. Pasiruošė kovai. Escalininkai artėjo prie mūsų stovyklos tik iš vienos pusės. Kai jau prisilinko ligi sargybinų, pasigirdo šūvis. Vietoje krito vedęs escalininkus jų oberleitenantas. Jų nelaimė, dalinio kareiviai buvo girti. Tai klaidė šūvis partizanai nukovė 28 vokiečius, kiti atitraukė, palikdami daug šovinių ir ginklų. Mes jau nebuvome plikomis rankomis.

1944 metų birželio mėnesio pradžioje organizavome visoje apskrityje ryšių nutraukimą. Vieną naktį tuo pačiu laiku buvo išsprogdintos telefono linijos, apgadinotos ryšių aparatūros. Priedui išlėkė į orą du geležinkelio tiltai. Vokiečiai sluto. O iš Didžiosios Žemės pagaliau pranešė: „Sveiknam. Laukite lėktuvo. Slučiame būrio vadą.“

Pas mus tuo laiku jau buvo dvi partizanų grupės. Vienos komisarų būvau aš, o kitos — Kostas Vėgys, kuris vėliau žuvo nuo išdaviko rankos.

Buvo būryje toks partizanas Petkinas. Pristatė mums kaip buvęs karo belaisvis. Iš kalbos vyrukas, matyt, mėtytas ir vėtytas. Bet mums kažkodėl jis kėlė nepasitikėjimą. Kai Petkinas, stovėjęs sargyboje, už-

musė vokiečių oberleitenantą, laikinai tas nepasitikėjimas buvo dingęs. Tačiau po kelių laikų gavom ryšininkų pranešimą, kad Petkinas — šnipas.

Buvo pavesta grupės komisarui Kostui Vėgiui Petkiną ištardyti. Komisaras į pagalbą pasikvietė savo pusbrolių partizanų Juozą Vėgį ir kartu su Petkinu pasitraukė iš stovyklos. Paėję apie porą kilometrų, susėdo pailsėti. J. Vėgys atsigulė aukštelininkas į minkštas samanas ir klausė pokalbį:

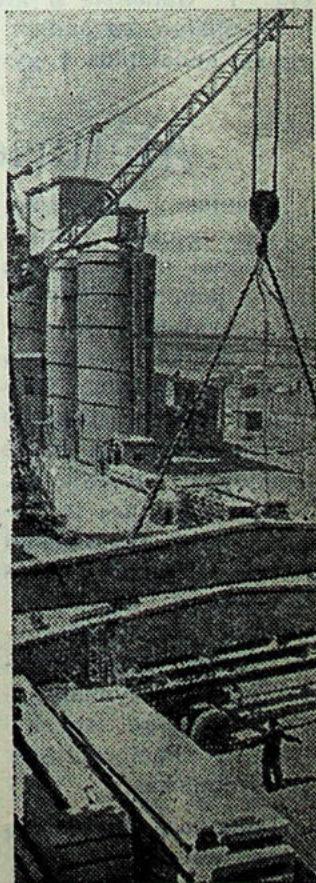
— Aple tave, Petkinai, kalbos negražios sklinda, — sako komisaras. — Juk tave vokiečiai pas mus atsiuntė. Prisipažink.

Sulig tais žodžiais pasigirdo šūvis. Petkinas šovė į komisarą, o paskui į gultinį J. Vėgį ir pasileido bėgti. Komisa-

ras mirė vietoje, gi J. Vėgys sužeistas atšliaužė į stovyklą ir viską papasakojo. Mes apledom stovyklą. Į Klausūčių kaimą buvo pasiųsti partizanai, kad išpėtų mūsų ryšininkus, nes kai kurių adresus žinojo Petkinas. Tačiau jie nesėpė. Gestapas jau buvo apsupęs kaimą. Sumėmė 30 žmonių. Tačiau, nieko įtartino neradę, kai kuriuos paleido. Prieš mus buvo mestas 3.500 kariuomenės daiktų, du lėktuvai zujo virš galvų, dieną ir naktį barstydami švino lietu. Nugalėtojai išėjome mes. Tegul ir padaugėjo partizanų kapų kaurėlių, bet vokiečiai dar kartą pamatė, kad partizanai neįveikiami, kad juos remia liaudis.

O liaudis — nenugalima.

Užrašė Č. Bytautas

Nuotraukoje: viename kombinato objektų statoma 24 m. ilgio ferma. J. Sokolovo (TASS) nuotr.

Ekvadoro valstiečiai reikalauja agrarinės reformos. Šiuo metu 1 procentas stambių žemvaldžių valdo 40 procentų visos žemės. Iki šiol čia vyrauja feodalizmo liekanos: puslaubaudžiavinė valstiečių, priklausančių dvarininkams, padėtis, vergovinė arendų sistema.

Neseniai Ekvadoro sostinėje—Kito mieste įvyko valstiečių demonstracija. Valstiečiai nešė plakatus, kuriuose rašyta: „Tegyvuoja agrarinė reforma!“, „Zemė — valstiečiams!“.

Poensa Latina nuotr.

Moksleiviai praktikoje

Raguvelės žemės ūkio technikumui moksleiviai atliko gamybinę praktiką Troškūnų tarybiname ūkyje. Kiekvienas moksleivis nuravėjo po 30 arų cukrinių runkelių. Rąstus gėrė dirbo moksleiviai A. Gilvydis, E. Budrytė, S. Dilkevičiūtė ir kt. Atlikę praktiką, moksleiviai sėkmingai ruošiasi egzaminų sesijai.

V. Grilaskas

Kai brandos atestatai rankose

Jono Biliūno vardo vidurinės mokyklos septynioliktosios laidos 47 abiturientai pirmadienį laikė paskutinį egzaminą. Pasirodė, kad chemijos egzaminą daug abiturientų išlaikė vien gerais ir labai gerais pažymiais. „Bolševiko“ kolūkio kolūkiečių vaikai A. Baltrėnaitė, M. Meškauskaitė ir A. Milašius visus egzaminus išlaikė vien gerais ir labai gerais pažymiais. Gerą visų dalykų žinojimą parodė V. Kvasauskas, R. Gabralavičius, L. Gudonytė ir kiti.

Pasibaigę egzaminai. Abiturientai gauna keliolikus į gyvenimą.

Bet kokią pasirinkti tolimesnę gyvenimo kelią?

Stai, buvusi mokslo pirmūnė Milda Meškauskaitė jau seniai svajoja studijuoti politinės institutą, nori tapti technologe, o L. Gudonytė, kuri yra viena iš geriausių sportininkių, trokšta ir toliau kelti savo meistriškumą Vilniaus Pedagoginiame institute.

Daug abiturientų išeina į gamybą. Vienuoliktos „b“ klasės vadovo R. Dobino auklėtiniai sudaro jungtinę brigadą, kuri dirbs kolūkyje.

J. Pajarskas

Abiturientai mokysis toliau

Praėjusį sekmadienį baigėsi brandos atestato egzaminai ir Anykščių darbo jaunimo vidurinėje mokykloje. Sėkmingai išlaikę paskutinį chemijos egzaminą, šiais metais darbo jaunimo vidurinę mokyklą baigė penkiolika moksleivių. Tvirtas praktinės ir teorinės žinios abiturientai parodė laikydami fizikos ir chemijos dalykų egzaminus bei atsakinėdami istoriją. Gerai ir labai gerai pažymiais egzaminus baigė moksleiviai V. Pačinskaitė ir P. Grebnickas.

Daugumas šių metų laidos abiturientų nutarė neaktyviai dalyvauti mokytyje ir toliau respublikos aukštosiose ir specialiose vidurinėse mokyklose. Stai ryšių kon-

toros darbuotoja L. Sunklodaitė aukštojoje mokykloje studijuos ekonomiką, LKP rajono komiteto lektorius-konsultantas J. Daubaras neaktyviai dalyvauti mokytyje ir toliau respublikos aukštosiose ir specialiose vidurinėse mokyklose. Stai ryšių kon-

20 Svėdasų vidurinės mokyklos abiturientų šiais metais gavo keliolikus į gyvenimą. Mokslo pirmūnė Gražina Mikuckaitė brandos

atestate — tik geri ir labai geri pažymiai.

Dauguma abiturientų ruošiasi, prieš studijodami, aukštąsias mokyklas; pabrėžti įmonėse ir kolūkiuose.

V. Vidalis

Troškūnų vidurinės mokyklos abiturientai nuoširdžiai užjaučia mylimą auklėtoją MALDEIKIENĘ Janiną dėl jos mamytės mirties.

* D E M E S I O ! *

Anykščių raikopsąjungos paruošų skyrius superka džiovintus krapų stiebelius ir kmynų grūdėlius. Supirkimo vieta: Anykščiai, Troškūnai, Svėdasai, Debeikiai, Skiemonys.

Piliečiai, rinkite kmynų grūdėlius ir krapus ir parduokite raikopsąjungos paruošėjams.

Paruošų skyrius

Fašizmas — mirtinas žmonijos priešas

Neseniai visą pasaulį apskriejo žinia, sukėlusią gilų visos žmonijos pasipiktinimą. Tai antiseimtiniai ir teroristiniai fašistinių žmogžudžių, ypač įsisiautėjusių Vakarų Vokietijoje, išpuoliai. Užmiršę istorijos pamoką, nepribaigę hitlerininkai ir jų nauji pasekėjai vėl trokšta kraujo ir smurto.

Kanceliui Adenaueriui palaiminus, buvę hitlerininkai generolai kuria naujų karų planus, vėl kliebi apie pasaulinį viešpatavimą. Gaisrai ir kartuvės, mirties stovyklos ir vergija — štai pagrindinė fašistinių programų ir planų esmė. Apie tai, ką prieš 18 metų Rytų Europos tautoms ruošė hitlerininkai ir apie ką galvoja jų dabartiniai pasekėjai Vakarų Vokietijoje, labai ryškiai rodo nauji dokumentai apie hitlerinį planą „Ost“.

Su prisiekusiu būdėlių ciniškumu šiuose dokumentuose hitlerininkai vadeivos pasakoja apie „naują tvarką“ Europoje.

Jie ją įsivaizduoja be

tokių valstybių, kaip Lenkija ir Čekoslovakija, be Ukrainos ir Baltarusijos, be Pabaltijo ir Kaukazo respublikų. „Mes labai suinteresuoti tuo, kad jokių būdu nebūtų vienijamos rytinių sričių tautos, o, atvirkščiai, skaldomos į kiek galima smulkias šakas ir grupes... mes neketiname siekti jų susitelkimo ir padidėjimo, tuo labiau nacionalinio sąmoningumo ir nacionalinės kultūros skiepijimo“ — atvirumo pagautas prisipažino SS kariuomenės vadas Himleris ir toliau pareiškė: „...Aš įsivaizduoju, jog po 4—5 metų sąvoka „kašubai“ turi tapti nežinoma, nes iki to laiko „kašubų“ tautelės jau nebebus (tai liečia, skyrium imant, ir vakarų prūsus)“, — pažymi SS kariuomenės reichsführeris. Jis išreiškia viltį, jog pavyks visiškai panaikinti sąvoką „žydai“, išnaikinti lenkus, čekus, ukrainiečius, baltarusius, nekalbant jau apie rusų tautą, kurioje fašistai matė galingą vokiečių viešpatavimo Europoje priešą. Jie kėlė uždavinį visiškai išsklaidyti ir sutriuškinti rusus, kaip tautą.

Planas „Ost“ detalai paruošė keliems dešimtmečiams numatytą tautų, gyvenančių Rytų Europos valstybėse, kolonizavimo ir vokietinimo programą.

Nutraukti nacionalinius ryšius, išardyti šeimas, išmėtyti įvairiose pasaulio dalyse tautas, netinkamas suvokietinimui — tokia šios antižmogiškos programos esmė. Į planą buvo įtrauktas taip pat Latvijos ir Estijos suvokietinimas. Kai dėl Lietuvos, tai fašistai mažiausia tikėjosi, jog jiems pavyks suvokietinti Lietuvos gyventojus ir siūlė paversti ją viena savo kolonijų. Tai reikėtų, kad lietuvių tautos laukė toks pat sunaikinimas, kaip ir visų kitų tautų,

kurias hitlerininkai norėjo nušluoti nuo žemės paviršiaus. Jau buvo apskaičiuojama, kiek kasmet reikės transporto priemonių lenkams pervežti į Pietų Ameriką ir kiek čekų reikės pergabenti už Uralo kalnų, buvo numatoma siaubingą gyventojų filtravimo pagal rasinius požymius ir paklusnių vergų auklėjimo sistema.

„Rytų srityse gyvenantiems ne vokiečiams neturi būti steigiami aukštųjų mokyklų“ — pareiškė tas pats Himleris. Jis norėjo matyti čia keturių klasių mokyklą, kurioje būtų mokoma tiksliai paprastai skaičiuoti, daugiausia iki 500, pasirašyti, įtikinti, kad dievo įsakymas yra paklusti vokiečiams, būti sąžiningais, kruopščiais ir paklusniais. Mokėti skaityti jis laikė nereikalingu.

Įsivaizduodami tokią „švietimo sistemą“, fašistai pabrėždavo, jog įvykdžius priemones „nepilnaverčiai“ Rytų sričių gyventojai bus netekusi vadovų darbo jėgos masė juodiems darbams dirbti (keliams tiesti, akmenis skaldyk-

lose, statybose) Vokietijoje.

Dar baisiau parašyta viename dokumentų, kur sakoma apie „biologinės tautos jėgos pakirtimą“... rytinėse srityse. „Šiose srityse mes turime sąmoningai vykdyti gyventojų mažinimo politiką“ — rašė žinomas fašistų vadas daktaras Vetcelis. Jis manė neleistį kovoti prieš kūdikių mirtingumo sumažinimą, neleistį mokyti motinų prižiūrėti kūdikių ir neleistį vykdyti profilaktinių priemonių prieš vaikų ligas, kalbėjo, jog nereikia teikti jokios paramos vaikų darželiams ir kitoms panašioms įstaigoms.

Kas gali būti niekšingiau už šiuos šlykščius XX amžiaus žmogėdų ketinimus. Būtent tokiais baisiais, pavojingiausiais žmonijos priešais stoji jie į tarptautinį tribunolą Niurnberge. Toks pat likimas laukia kiekvieno, kas išdrįs pasekti jų pavyzdžiu — taip pareiškia laisvę mylinčios tautos, atmindamos liepsningo antifašisto Juliano Fuchio žodžius: „Žmonės, būkite budrūs!“.

Programa „Ost“ praktikoje. Keturi iš vienuolikos milijonų žmonių, kurie buvo žvėriškai nužudyti mirties fabrikuose.

ELTA

Už redaktorių Č. BYTAUTAS

„Pergalės“ kino teatre žiūrėkite kino filmus:

birželio 23-24 d. d. —

„Gervų giesmė“,

birželio 25-26 d. d. —

„PONIA MINISTERIENĖ“